

کتابچه صورت ثبت جواهرات خزانه مرقد حضرت علی (ع) بخط سیاق
(۱۲۸۷ ه.ق)

اسدالله عبدلی آشتیانی *

چکیده

از زمان بنای مقابر ائمه شیعه (ع)، دوستداران و شیعیان هدایای بسیار ارزشمندی را به اشکال و عناوین مختلف در قالب موقوفات و اهداء به این اماکن مقدس واگذار می کردند. در این روند سهم سلسه های ایرانی و مردمان آن در اعتلا و غنا بخشیدن به این خزائن بیش از سایر شیعیان سرزمین های اسلامی است. با روی کار آمدن نخستین دولت شیعی در ایران اهدا و وقف جواهرات و اشیاء با ارزش به این اماکن بیشتر گردید. محل نگهداری این اشیاء خزائن نام داشت که در آنها ثبت و ضبط و نگهداری می شد. آرامگاه حضرت علی (ع) در نجف اشرف از جمله یکی از این اماکن مقدس است که در طول تاریخ دوستداران و شیعیان اشیاء و جواهرات قیمتی بسیاری به رسم ارادت تقدیم و اهداء کرده اند. سندی که در پی به باز خوانی آن مبادرت گردیده است « کتابچه صورت قسمتی از جواهرات خزانه مبارکه حضرت امام علی (ع) » به خط سیاق است که در 17 شهر رمضان المبارک 1287 هنگامی که ناصرالدین شاه قاجار به زیارت این مکان مقدس در عتبات عالیات رفته است. در حضور وی و والی بغداد مدحت پاشا و وزیر اوقاف دولت عثمانی کامل پاشا صورت برداری گردیده است. این سندی نشان از ارادت ایرانیان به امام علی (ع) و سندی است قابل اعتنا و توجه در حوزه آشنایی با اشیاء و جواهرات موجود در عتبه امام علی (ع) و قابل پژوهش در حوزه تاریخ خزائن این بارگاه ملکوتی در اواسط عصر قاجار است.

کلید واژگان :

وقف، جواهرات، خزانه حضرت علی (ع)، سیاق، ناصرالدین شاه قاجار

مقدمه :

مجموعه بسیار ارزشمندی از جواهرات و نفایس موجود در خزائن عتبات عالیات نجف و کربلا، حاصل قرن‌ها نذورات و هدایایی است که به اشکال گوناگون به این مشاهد متبرکه اهدا شده است. بخش اعظم این خزائن، از طرف فرمانروایان و مردم ایران، از دوره آل بویه به بعد، به خصوص در دوره‌های صفویه، افشار، زند و قاجار اهدا شده‌اند. به همین واسطه، دولتهای ایران همیشه در مورد صیانت و نضارت از این خزائن خود را ذی‌حق می‌دانستند. درحالی‌که، در دوره صفوی و دوران پس از آن، بخش اعظم این مناطق در قلمرو عثمانی قرار داشت، دولتهای ایرانی کماکان بر حق خود نسبت به نظارت برخزائن عتبات عالیات اصرار می‌ورزیدند. این ادعاهای دولتهای ایرانی بیشتر جنبه مذهبی داشت، زیرا تولید این اماکن با علمای شیعه‌ای بود که ارتباطات نزدیکی با دولت شیعی ایران داشتند. بر همین اساس، دولت ایران همواره توجه و حساسیت خاصی نسبت به این خزائن داشت و اجازه دخل و تصرف به دولت عثمانی نمی‌داد.

روند شکل‌گیری خزائن عتبات عالیات

از زمان بنای مقابر ائمه شیعه (ع)، شیعیان و دوستان ایشان هدایای ارزشمندی به اشکال گوناگون به این اماکن مقدسه اهدا می نمودند. در این روند، سهم سلسله های ایرانی در غنا بخشیدن به این خزائن بیش از شیعیان سایر سرزمین های اسلامی بوده است. این جریان، با شکل گیری نخستین دولت شیعی در ایران آغاز شد.

در جریان مسافرت ناصرالدین شاه قاجار به عتبات، جواهرات گرانبهایی توسط وی و خاندان سلطنتی به حر مه های مطهر تقدیم شد. همچنین، پادشاه ایران درخواست رسیدگی به خزانه های عتبات را نمود و با موافقت سلطان عثمانی، خزانه حضرت امیر (ع)، پس از ۷۰ سال، با حضور نمایندگان دولت ایران و عثمانی بازگشایی و اموال آن سیاهه برداری و نسخه ای برای دربار ایران و نسخه ای برای دولت عثمانی تهیه شد

معرفی کتابچه صورت قسمتی از جواهرات خزانه مبارکه حضرت علی (ع)

سندی که در این مقاله به بازخوانی و تفسیر آن پرداخته شده کتابچه صورت قسمتی از جواهرات خزانه مبارکه اموال و اشیای محفوظ در مرقد مطهر و منور امام همام حضرت علی ابن ابی طالب (ع) در نجف اشرف است که هنگام اولین بازدید ناصرالدین شاه قاجار از عتبات عالیات در ۱۷ شهر رمضان المبارک ۱۲۸۷ مکتوب گردیده است. این کتابچه یک سند دیوانی یا اداری دوره قاجار است که توسط دفتر استیفا و توسط میرزا زکی گیلانی تسجیل و ثبت دفتر خانه استیفا گردیده است. این نکته لازم به توضیح است که در این تاریخ عراق از حوزه های نفوذ امپراطوری عثمانی است و کلیه امور توسط این دولت مردان اداره می شده و بنا بر آنچه در ابتدای سند آمده این کتابچه در حضور ناصرالدین شاه قاجار و هیئت همراه وی خصوصا میرزا حسینخان مشیرالدوله از طرف ایران و مدحت پاشا والی بغداد و کامل پاشا وزیر موقوفات که از طرف دولت عثمانی نمایندگی داشته اند تنظیم و صورت برداری شده است و در واقع یک سند رسمی و دولتی است. این سند در چهار برگ (۸ صفحه) و یک مقدمه در صفحه اول بخط میرزا موسی خان مرات الممالک آشتیانی رئیس کتابخانه سلطنتی تنظیم گردیده و به نظر میرسد در زمان مظفرالدین شاه مکتوب گردیده است .. مقدمه میرزا موسی بعد از تنظیم اولیه سند نوشته شده و در آن آمده است «... که در سنه ۱۲۸۷ موقعی که شاه شهید ناصرالدین شاه مغفور نور الله مضجع به بخاکبوسی عتبه مقدسه مشرف بوده باستحضار والی بغداد و دیگر کارگزاران دولت عثمانی حسب الامر ثبت برداشته شد علهذا از جزو کتب کتابخانه موضوع [منها / کم شدن] و در ضمن اسناد دولتی ضبط می شود تا در دفتر مخصوص ضبط و تحویل شود » این کتابچه ابتدا در کتابخانه خطی کاخ کلستان به شماره ۲۵۸ نگهداری میشده است و سپس به سازمان اسناد ملی به شماره ۲۴۳ نگهداری می شود.

سند شماره (۱)

۲۴۰

۳۸۴۵

مفتی
صدر قسطنطنیه در جواب
روحانی و در ردح
نورالله
حسب
در دفتر

وزارت امور اقتصادی و دارایی
کتابخانه خط کلان کشتان
شماره ۲۵۸

(نمره ۳۸۴۵)، ثبت برداشته شده

صورت قسمتی از جواهرات خزانه مبارکه حضرت ولایت‌آب امیرالمؤمنین و امام المتقین روحی و ارواح العالمین له الفداه است که در سنه ۱۲۸۷ موقعی که شاه شهید ناصرالدین شاه مغفور نورالله مضجعه بخاکبوسی عتبه مقدسه مشرف بوده باستحضار والی بغداد و دیگر کارگزاران دولت عثمانی حسب الامر ثبت برداشته‌اند علیهذا از جزو کتب کتابخانه موضوع و در ضمن اسناد دولتی ضبط شد تا در دفتر مخصوص نقل و تحویل بشود العبد موسی مرآت‌الممالک [آشتیانی]، رئیس کتابخانه سلطنتی]

(مهر: وزارت امور اقتصادی و دارائی کتابخانه خطی کاخ گلستان، شماره ۲۵۸)

(مهر: سازمان اسناد ملی، خزانه اسناد)

هو الله تعالى شأنه

کتابچه

بازدید خزینه حضرت ولایت‌مآب امیرالمؤمنین علیه افضل الصلوٰه واکمل التحیات روحانفاده هنگام شرف موکب مسعود اقدس همایون شاهنشاه دین پناه لازلت اعلام دولته مرفوعه بعثه علیای نجف اشرف باستحضار جناب فخات مآب اجل "مدحت پاشا" والی بغداد و جناب "کامل پاشا" وزیر موقوفات و جناب جلالت مآب اجل "حاجی میرزا حسینخان مشیرالدوله" دولت علیه برحسب امر قدر قدر گشوده بازدید شد بتاریخ ۱۷ شهر رمضان المبارک ۱۲۸۷

(دفعه ۱) * خزینه جنب گلدسته مبارک از مقدمه وهابی الی الان گشوده شده بتاریخ ۱۷ شهر رمضان المبارک گشوده شد.

* بازوبند نادرشاهی که بر آن محکوک است بعد از تسخیر هندستان اهراز و وقف حرم محترم شاه اولیاء روحی له لفداء نموده است و مشتمل است بر اجزاء و مفصله که وزن محکوک بر آن است،
مقررأ:

- * الماس بادامی [یک] قطعه مقررأ، دو مثقال ، هفت نخود
- * الماس بنفش [یک] قطعه مقررأ، یک مثقال ، سه نخود و نیم
- * لعل قرمز [یک] قطعه مقررأ، شش مثقال ، دو دانگ ، سه نخود
- * یاقوت زرد [یک] قطعه مقررأ، دو مثقال ، نخود
- * یاقوت کبود [یک] قطعه مقررأ، پنج مثقال ، چهار دانگ و نیم [یک] قطعه
- * بازوبند دیگر نیز بعد از تسخیر هندوستان اهداء و وقف شده مشتمل است بر اجزاء مفصله ۵ قطعه

مقررأ:

- * زمرد تخمه وسط مربع منصوب به طلا و اصل زمرد حکاکی شده [یک] قطعه
- * جبین تخمه زمرد مثلث حکاکی شده دو قطعه - دفعه : زمرد بادامی آویز حکاکی شده دو قطعه ، [یک] قطعه
- * زمرد بادامی آویز حکاکی شده دو قطعه

* قندیل بوضع شمامه شکلی با الماس و یاقوت قرمز و زمردی بصورت طلا به انضمام یک مروارید درشت و شانزده قطعه زمرد درشت خیاره دار و یک رشته بند مروارید درشت [یک] قطعه.

* شمامه طلا پیشکش شاه سلطان حسین صفوی رحمه اله مشتمل بر یک قطعه زمرد تخمه شش پنج درشت و دو قطعه زمرد و یک رشته زنجیر طلا [یک] قطعه

سند شماره (۳)

* شمامه طلای دیگر که مشتمل است بر چهل (۴۰) مروارید دُرشت و سه قطعه زُمرد مُدور و دو رشته تسبیح و یک رشته بالای آن زُمرد و دو قطعه لعل آویز دارد [یک] قطعه

* شمامه عنبر طلای کوچک بانضمام یک رشته طلا مشتمل بر دو قطعه مروارید دُرشت [یک] قطعه

* شمامه طلای دیگر کوچک و مُشبک [یک] قطعه

* گُل کمر که شاه سلطان حسین صفوی رحمه‌اله وقف نموده مشتمل است بر یک قطعه الماس بیکانی بسیار قیمتی و دو قطعه یاقوت بی تراش قیمتی و یک قطعه لعل تراش دار قیمتی منصوب بصفحه طلا [یک] قطعه

* گُل شمشیر مشتمل بر پهار قطعه الماس صاف و چهار قطعه یاقوت قرمز و یک قطعه زُمرد [یک] قطعه

* شرابه مروارید مقررأ: [در سه بار]

* (شرابه مروارید دُرشت ۱۴ رشته (فی: ۹ عدد ، ۱۲۶ عدد- [۱۴×۹=۱۲۶] - زُمرد ته شرابه ۱۴ قطعه [یک] قطعه - بالای شرابه: الماس [یک] قطعه ، یاقوت [یک] قطعه)

* گُل کمر مشتمل بر یک قطعه الماس نه (۹) قیراطی و سه (۳) قطعه زُمرد و سه (۳) قطعه لعل [یک] قطعه

* گُل یقه مقررأ: [در دو بار]

* (تخمه وسط یاقوت و آئینه بی تراش بسیار اعلی [یک] قطعه - الماس دُوره ۸ قطعه [یک] قطعه

* قندیل مُشکل بزرگ مینت که مشتمل است بر مروارید های بسیار بزرگ دُرشت و الماس و زُمرد های دُرشت که بر یکی از زُمرد ها اسم اکبر شاه هندی محکوک است و بعضی از زُمرد ها مُنبت کاری است و ته آن یک قطعه لعل دُرشت دارد بانضمام یک رشته زنجیر دُرشت طلا زینب بیگم دختر شاه طهماسب صفوی علیها الرحمه وقف کرده - روی ضریح [..یک کلمه ناخوانا] آویخته شده

* کتیبه طلا بسیار بزرگ ساده مُشکل بیاقوت و فیروزهای دُرشت و مروارید و یاقوت ریزه [یک] عدد، مقررأ

* قُبهای کوچکتر از آن جهت ضریح مطهر که شاه سلطان حسین علیه الرحمه وقف نموده هر یک مشتمل است بر زُمرد های دُرشت و یاقوت دُرشت و مروارید قیمتی دُرشت ۴ عدد ، مقررأ

* گشته سوز طلای سر پوش دار و پایه دار مُرصع بالماس و یاقوت و زُمرد قیمتی بانضمام چهار رشته زنجیر و یک دستگیره طلا نادر شاه و قف نموده است [یک] عدد ، مقررأ

*شمشیر غلاف طلای مشبک ته غلاف و قبضه آن مُشکَل به الماس و سربند و ته بند هم متشکل به الماس است نادر شاه وقف نموده [یک] قبضه

*شمشیر قدیم گل و گرنک [؟؟؟...] ته غلاف طلا است : مقرر: (گرنک [؟؟؟...] ۱۲۰ عدد -گل بُنت طلا دو عدد - سر قلاب طلا زوج [یک] قبضه)

*عنبرچه طلا مشتمل یک قطعه الماس تخمه درشت و یک قطعه الماس کوچک و هشت قطعه یاقوت و هشت قطعه مروارید درشت [یک] قطعه

*گل منصوب به طلا مشتمل بر یک قطعه زمرد شش پخ بزرگ و دوازده قطعه یاقوت و دوازده عدد مروارید [یک] قطعه

*عنبرچه دیگر منصوب به طلا مشتمل بر دو قطعه زمرد و چهار قطعه الماس و چهار قطعه یاقوت و ده قطعه مروارید آویز و یک رشته زنجیر طلای کوچک [یک] قطعه

*قلائیه ها زنانه جلدی مینا مشتمل بر سی و هفت دانه خشت مربع جلد که هر یک دانه یاقوت و یک دانه الماس نصب شده و اطراف آن مروارید است [یک] رشته

*طیغه طلای مینا مشتمل بر دو قطعه زمرد و چهار قطعه الماس و چهار قطعه یاقوت و سیزده عدد مروارید آویز و یک رشته بند طلائی مُشکَل به یاقوت [یک] قطعه

*بازو بند طلا مشتمل بر یک قطعه زمرد مربع مستطیل و هشت عدد مروارید اعلی و دوران منصوب است به فیروزه ریزه [یک] قطعه

*عطران طلای مینا مشتمل بر یک قطعه فیروزه درشت و یک رشته زنجیر طلای مینا شده [یک] قطعه

*طیغه طلای گیر مینا مشتمل بر یک قطعه الماس بی تراش وسط و نه قطعه الماس دوره چهارده قطعه مروارید آویز درشت اعلی و یک رشته مروارید ریزه که پنجاه و هشت عدد است بر آن آویخته است [یک] قطعه

*گوشواره زنانه مشتمل است بر دو قطعه زمرد درشت آویز و دو قطعه زمرد کوچک آویز و هشت قطعه لعل و یاقوت و شش عدد مروارید، زوج [دو عدد]

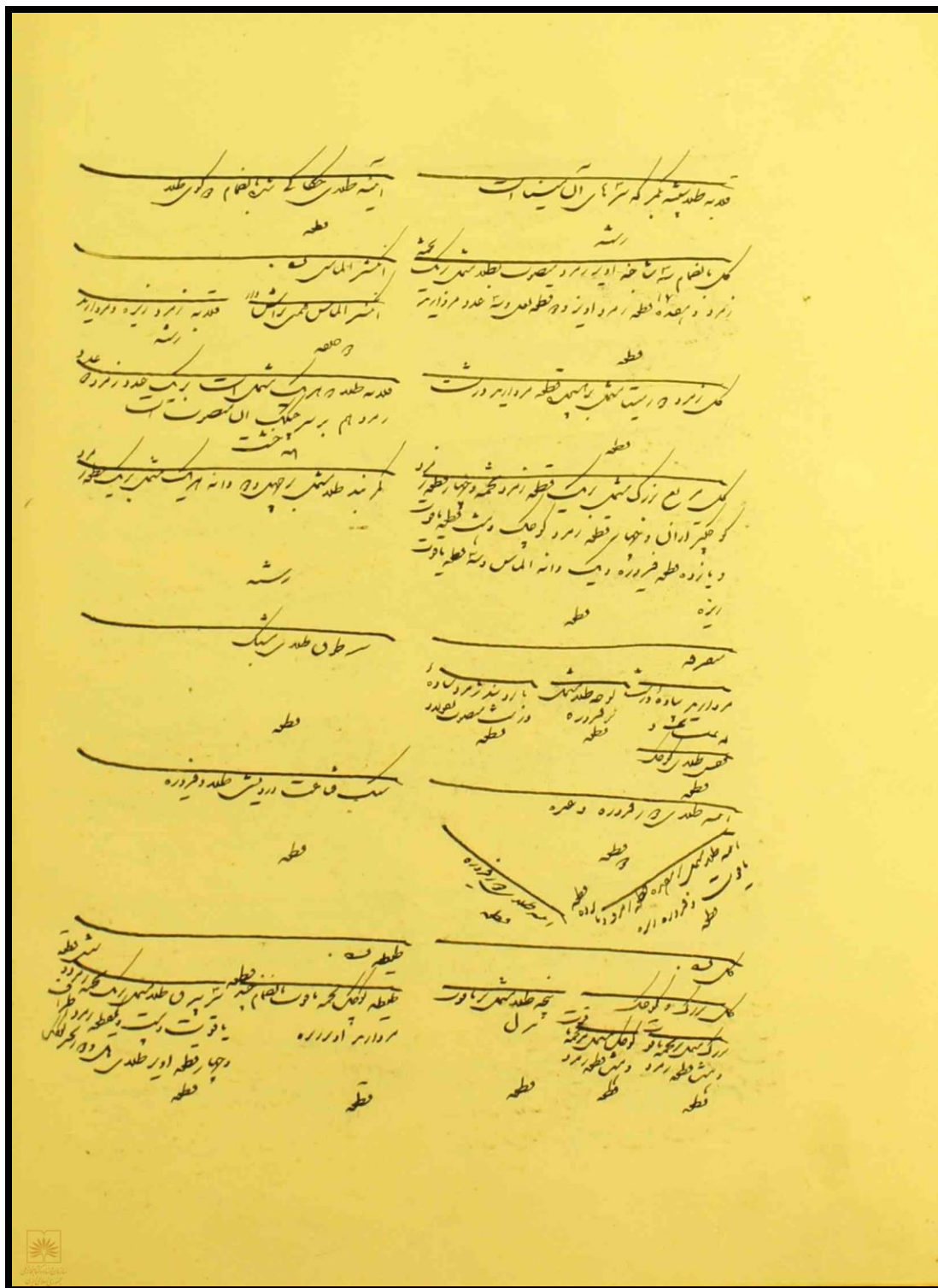
*گوشواره گیر مشتمل بر دو قطعه یاقوت آویز و چهار قطعه مروارید و فیروزه های ریز ، زوج [دو عدد]

* شبیه به شکل میخ طلا هر یک مشتمل بر یک قطعه زمرد درشت قیمتی است ،زوج [دو عدد]

* بازوبند زمرد حکاکی شده منصوب به طلا به انضمام دو لوله طلای حکاکی شده ساده : (بازوبند زوج ، [دو عدد] - لوله طلا زوج [دو عدد]) .

[بازخوانی سند شماره ۵]

- * گل طلا مینا مشتمل بر شش قطعه زمرد و هفت یاقوت و اطرافش از مروارید ریز رشته کشیده شده، [یک] قطعه
- * عنبردان طلای ساده حکاکی شده مشتمل بر یک قطعه الماس تخت و سط ، و هشت قطعه زمرد و هفت قطعه لعل، [یک] قطعه
- * پیش سری زنانه که هفت رشته مشتمل است بر یازده قطعه زمرد تخت دُر شت و ده قطعه گل و زمرد مینا کرده دو رشته از یک رشته یک دانه زمرد افتاده است
- * باز و بند طلای مینا دور فیروزه مشتمل بر یک قطعه الماس تراش و دو قطعه زمرد بسیار خوش رنگ و یک قطعه یاقوت قرمز و دو قطعه یاقوت زرد و دو قطعه لعل قرمز و یک قطعه لعل زرد و چهار عدد مروارید، [یک] قطعه
- * صفحه طلای غیر منتظم مشتمل بر دانه های غیر منتظم وسط آن تخمه یاقوت درشت است و چندان امتیازی ندارند، قطعه
- * گل مینای مشتمل بر یک قطعه الماس زرد و پانزده قطعه مروارید درشت، [یک] قطعه
- * سر بیرق طلای مینا که مشتمل است بر اجزاء مفصله [یک] قطعه: (دفعه: گل وسط مشتمل بر یک قطعه زمرد درشت و پنج قطعه زمرد شده و چهار قطعه لعل - دفعه: دسته آن مشتمل بر بیست و چهار قطعه زمرد و پنج عدد و مروارید)
- * طبله های بزرگ و کوچک متشکل به زمرد و یاقوت و مروارید ۲۴ قطعه
- * عطردان خدیجه نام که مهر زمرد خویش منصوب بر آن است مشتمل بر زمرد تخمه درشت و دانه های دیگر [یک] قطعه.
- * عطردان گیر مشتمل بر مروارید و یاقوت و زمرد [یک] قطعه .
- * سر بیرق متشکل بر یک قطعه زمرد درشت قیمتی و دو قطعه کوچکتر از آن و دو قطعه لعل زرد و چهار قطعه لعل قرمز و دو رشته بند الماس آویز که عدد الماس پنجاه قطمیر بیکانی است و هر یک منصوب است به طلا [یک] قطعه.
- * تل مشتمل بر یک قطعه یاقوت تخمه و یازده قطعه زمرد و بیست و دو قطعه یاقوت و اطراف آن فیروزه منصوب به طلای مینا کرده [یک] قطعه.
- * گل یقه مشتمل بر یک تخمه یاقوت و ده قطعه زمرد و هفت قطعه مروارید درشت [یک] قطعه.
- * عنبرچه مشتمل بر سه قطعه الماس و یک قطعه یاقوت درشت و شانزده دانه های یاقوت و زمرد ریزه دار و هفت قطعه مروارید و دو لوله مشبک و دو قطعه گو [گوی] و یک رشته رنجیر: (دفعه: عنبرچه [یک] قطعه - دفعه: لوله زوج - گو [گوی] زوج).

بازخوانی سند شماره ۶

- * قلا به طلا شبیه به کمر که سرهای آن مینا است [یک] رشته
- * آینه طلا حکاکی شده بانضمام دو گوی طلا [یک] قطعه
- * گل به انضمام سه شاخه آویز زمرّد منصوب به طلا مشتمل بر یک تخمه زمرّد و هفده قطعه زمرّد آویز دو قطعه لعل و سه عدد مروارید [یک] قطعه
- * انگشتر الماس و غیره: (انگشتر الماس قیمتی تراش دار دو حلقه - قلابه زمرّد ریزه و مروارید [یک] رشته).
- * گل زمرّد دور مینا مشتمل بر هیجده قطعه مروارید درشت [یک] قطعه
- * قلا به طلا که هر یک مشتمل بر یک عدد زمرّد دو عدد زمرّد هم بر سر چنگک آن منصوب است هفت خشت
- * گل مربع بزرگ مشتمل بر یک قطعه زمرّد تخمه و چهار قطعه زمرّد کوچکتر از آن و چهار قطعه زمرّد کوچک و هشت قطعه یاقوت و یازده قطعه فیروزه و یک دانه الماس و سه قطعه یاقوت ریزه [یک] قطعه
- * کمر بند طلا مشتمل بر چهل و دو دانه هر یک مشتمل بر یک قطعه زمرّد [یک] رشته
- * متفرقه: [شامل چهار بار]
- * مروارید ساده دُرشت ۲۱ عدد
- * لوحه طلا مشتمل بر فیروزه [یک] قطعه
- * بازوبند زمرّد ساده دُرشت منصوب ب فولاد [یک] قطعه
- * قفل طلای کوچک [یک] قطعه
- * سر طوق طلای مُشبک [یک] قطعه
- * آینه طلا دور فیروزه و غیره دو قطعه: (آینه طلا مشتمل بر هفده قطعه زمرّد و یاقوت و فیروزه ریزه [یک] قطعه - آینه طلای دور فیروزه [یک] قطعه).
- * سنگ قناعت درویش طلا و فیروزه [یک] قطعه
- * گل و غیره [شامل دو بار]
- * گل بزرگ و کوچک: (بزرگ مشتمل بر تخمه یاقوت و هشت قطعه زمرّد [یک] قطعه - کوچک مشتمل بر تخمه یاقوت قطعه زمرّد [یک] قطعه)
- * پنجه طلا مشتمل بر یاقوت زل [یک] قطعه.
- * طیطه و غیره [شامل دو بار]
- * طیطه کوچک تخمه یاقوت بانضمام چند قطعه مروارید آویز ریزه [یک] قطعه
- * سر بیرق طلا مشتمل بر یک تخمه زمرّد و شش قطعه یاقوت است و یک قطعه زمرّد اطراف و چهار قطعه آویز طلای ناب و دور زنجیر کوچک [یک] قطعه

[باز خوانی صفحه ۷ سند]

*[شامل دو بار]

* قاب قرآن فولاد که سوره مبارکه قل یا ایها الکافرون بر آن نقش بسته [یک] قطعه .

* شمامه طلای مشبک به انضمام دو قطعه زمرد سر و ته [یک] قطعه .

* گل و شاخه [شامل چهار بار]

* گل یقه تخم زمرد اعلی و دور آن مشتمل بر سه عدد زمرد و چهار عدد یاقوت [یک] قطعه

* گل تخمه لعل و دور آن مشتمل بر هشت قطعه زمرد منصوب طلا [یک] قطعه

* گل طلا مشتمل بر دانه های سنگ لعل و یاقوت [یک] قطعه

* دو شاخه مشتمل بر بیست و هشت قطعه مروارید ، یاقوت و فیروزه ، دو شاخه

*:[شامل چهار بار]

*دست بند طلا ملیله زوج

* دست بند مروارید منصوب به طلا (زمرد ۱۷ قطعه - مروارید ریزه دور فیروزی)

* دانه های زری دعا منصوب به طلا مشتمل بر ۱۸ یاقوت و ده قطعه مروارید ، ده قطعه آویز ۱۶ قطعه

* فیروزه محکوک منصوب به فولاد و محکوک به بسم الله [یک] قطعه

*:[شامل پنج بار]

* دست بند مُشکَل به الماس بیکانی ۲۴ قطعه

* طیطة تخمه زمرد درشت و یک قطعه لعل ساده و ده قطعه مروارید [یک] قطعه

* گردن بند عربی طلا و یاقوت و زمرد ریزه [یک] قطعه

* طوق گردن طلا مشتمل بر یک قطعه زمرد درشت و یک قطعه یاقوت درشت [یک] حلقه

* بیاض [سفید]

* قاب قرآن طلا مشتمل بر یک تخمه زمرد درشت و پنجاه و سه قطعه الماس ریزه و درشت و هفتاد و یک

قطعه یاقوت درشت و ریزه و پنج قطعه زمرد ریزه و یک قطعه لعل زرد [یک] لنگه

* عود سوز چینی سر و پایه طلای مُلَمَّع (یک) دستگاه .

* دانه های متفرقه [شامل نه بار]

* زمرد منصوب بطلا [یک] قطعه.

* زمرد آویز [یک] قطعه

* بازوبند عقیق و در و الماس و یاقوت زرد و زمرد بر روی پوست دوخته شده بانضمام یک قطعه فیروزه زوج [دو

عدد]

* اسباب متفرقه در جوف کاغذ از قبیل الماس و یاقوت ولعل و زمرد و مروارید و طلا خورده [یک] بسته

* دسته گل پرکدار و مروارید و زمرد [یک] دسته

* لرزان نقره بانضمام دانه‌های مروارید [یک] قطعه
 * خورده اسباب دیگر [یک] بسته.
 * گوی طلای کوچک سه قطعه
 * انگشتر فیروزه و مروارید [یک] حلقه
 * [شامل شش بار]
 * پنجه طلای بزرگ مشتمل بر هفت قطعه یاقوت و دو قطعه الماس [یک] عدد

• مروارید جوف کاغذ [یک] بسته
 * انبیه طلا دوز فیروزه [یک] قطعه
 * گل یقه مشتمل بر نگ تخمه زمرد و هشت قطعه الماس دوره به انضمام دانه های یاقوت و الماس ریزه
 [یک] قطعه
 * ایضا پنجه طلا دو عدد : (بزرگ یک عدد - کوچک یک عدد)
 • * مهر زمرد منصوب به فولاد و فیروزه بر آن نصب شده به اسم محمد والی
 [یک] قطعه

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

[بازخوانی صفحه ۸ سند]

* [شامل دو بار]

* زمرد بی تراش بزرگ طلا گرفته [یک] عدد

* مروارید پیاده درشت ۶ قطعه

*: [شامل دو بار]

* یاقوت بی تراش و تراش دار ۲۰ قطعه (خوش رنگ ۱۸ قطعه - کم رنگ دو قطعه)

* زمرد تخمه پیاده درشت مدور [یک] قطعه.

* [شامل دو دفعه]

* ایضاً زمرد پیاده و ۹ قطعه

* طلای خورده [یک] بسته

* لوحه طلا مشتمل بر اشیاء مفصله [شامل هشت بار]

مقررأ:

* مروارید درشت بقدر نخود ۲۰ قطعه

* یاقوت درشت ۲۷ قطعه - الماس تخت ۶ قطعه

* لعل ۳ قطعه - زمرد دور ۵۶ قطعه

* زمرد تخمه درشت ۳ قطعه

* زمرد نجمه دور ۷ قطعه

* صفحه طلا بر دانه‌ها یک عدد

* کیسه دوز مشتمل بر اشیاء مفصله: [شامل شش بار]

* مجمره مشبک حقه و پایه مطلا زیز پایه و روی حقه مشبک نقره ۴ عدد

* شمعدان نقره ۳ عدد

* مجمره بزرگ مشبک وسط نقره یک عدد

* سرپوش مشبک نقره به جهت مجمرها ۴ عدد

* بند مفتول نقره ۸ رشته

* سینی مدور زیز اسباب ، نقره یک عدد

* کارد و قمه و خنجر: [شامل پنج بار]

* کارد غلاف طلای ساده [یک] قبضه

* کارد غلاف طلای محکوک به قطعه الماس درشت قیمتی و یک قطعه زمرد و هفت قطعه وشش قطعه

الماس [یک] قبضه

- * خنجر طلا مینا دسته عاج [یک] قبضه
- * کارد طلای مینا بانضمام شرابه طلا مینا [یک] قبضه
- * قمه طلای مرصع مشتمل بر ده گل یاقوت و مروارید و زمرد دسته و ته آن مُشکَل [یک] قبضه
- * بیاض [سفید]
- * [شامل دو بار]
- * تبرزین فولادی سروته طلا گرفته [یک] عدد
- * جام فولادی شاه سلطان حسین مشتمل بر یک قطعه یاقوت که در وسط نصب شده [یک] عدد
- * مروارید پرده‌های مستعمل که پارچه پرده‌ها اسقاط شده و بعضی از مرواریدها ریخته شده بود جناب والی پاشا تمامت مرواریدها را شکافته به وزن در آورده و ضبط کردند، ۲۲۰ مثقال.
- * طلا آلات و نقره آلات
- * بابت: طلا آلات که سوای خود باقی خواهند ماند [شامل دو بار]
- * دیوار کوب طلای صفحه دار پیشکش شاه عباس صفوی رحمت الله که اسم شاه عباس و وزن طلا در ظهر آن حکاکی شد ۴ عدد: (عددی ۴۰۶ مثقال و ۵ دانگ - عددی ۴۰۸ مثقال عددی - ۳۸۳ مثقال و یک دانگ و نیم - عدد ۴۱۰ مثقال و ۵ دانگ)
- * قندیل طلا [شامل دو بار]
- * قندیل طلای کوچک که وزن آن حکاکی شده ۹۵ مثقال مقررأً ۱ عدد
- * قندیل طلا که اطراف آن مُشکَل است و به وزن در آمده به سنگ اسلامبول ۲۵۰ درهم
- مقررأً: ۲ عدد

[بازخوانی صفحه ۹ سند]

*پیه سوز نقره و غیره

* پیه سوز بزرگ حکاکی شهره زنبق زیز گوی [و بالای گوی] طلا و اطراف گل های طلا دارد یک عدد بتوسط جناب پاشاه تحویل آقا سید جواد کلیددار شد.

* گشنه سوز بزرگ نقره مشبک عمل اصفهان پایه دار خیاره دار یک عدد، بتوسط جناب پاشاه تحویل آقا سید جواد کلیددار شد

* پیه سوز نقره کوچک زنبق طلا و پروانه روی سرپوش و لولای سرپوش طلا [یک] عدد

* مجمره مشبک نقره خیاره دار بی زیر [یک] عدد

* نقره [شامل شش بار]

* منقل فیل کوچک طلاکوب مشبک [یک] عدد

* منقل مربع مشبک نقره پایه دار [یک] عدد

* شبیه بفانوس قیری کوچک طلاکوب [یک] عدد

* منقل مشبک هشتی دسته دار و پایه دار [یک] عدد

* سینی نقره گوشه شکسته پیشکش شاه سلطان حسین صفوی [یک] عدد

* گشنه سوز نقره مشبک آویزدار [یک] عدد

* بابت: طلا آلات و نقره آلات متفرقه که به اطلاع جناب محامد آداب مرحمت پاشاه والی بغداد به

وزن اسلامبل کشیده شده و ضبط خزانه شد

* طلا آلات به سنگ اسلامبل که هر حقه ۲۸۰ مثقال به سنگ ایران است ۴ حقه: (سنگی یک حقه ۳۰۰ درهم -

سنگی دو حقه ۱۰۰ درهم)

* نقره آلات از قبیل پیه سوز و قندیل های شکسته و غیره به سنگ اسلامبل ۴۰۰ حقه و ۱۰۰ درهم

* اسباب جواهراتی که اعلیحضرت اقدس همایون روحنا فداه وخادمان حرم جلالت ، هنگام شرفیابی

آستانه مبارکه اهداء نموده اند: [شامل هشت بار]

* سرکار اقدس جعبه الماس برلیان آویزدار پنج شاخه [یک] قطعه

* نواب مهدعلیا جعبه الماس [یک] قطعه

* نواب ولیعهد شمعدان طلا زوج [دو عدد]

* نواب عزت الدوله یک پارچه جواهر اسلامبلی ساز الماس [یک] قطعه

* نواب انیس الدوله جقه الماس اسلامبلی ساز [یک] قطعه

* تاج الملوک عیال نواب ولیعهد جقه کوچک [یک] قطعه

* عالی جناب معیرالممالک جقه اسلامبلی [یک] قطعه

بواسطه ابتلای بناخوشی این چاکر درگاه آسمان جاه خود بنفسه نتوانست از عهده تحریر این کتابچه مبارکه برآید ولیکن نهایت مراقبت نموده وبا نسخه اصلی مقابله کرده تصحیح نموده چاکر درگاه آسمان جاه محمد زکی گیلانی سنه ۱۲۹۶، (مهر:محمد زکی)

.....
پاورقی

1-دفعه: هریک بار مطلبی که زیر یک خط درسیاق قرار گیرد.که به آن دفعه بزرگ گویند و ممکن است چندین دفعه کوچکتر زیر آن قرار گیرد که از انشعابات مطلب اولیه است که تقسیم به جزء کوچک شود که در اینجا بجای تکرار دفعه از علامت «*» استفاده شد. تا مطالب راحت تر خوانده و مفهوم گردد.

